

Quicksan Flora en Fauna

Meander Noord, Hengelo

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Gemeente Hengelo
S. Landman
Burg. van der Dussenplein 1
7551 EB Hengelo Ov

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	202642
Datum:	23-11-2021
Projectleider:	M. Hoofd
Opgesteld:	M. Hoofd
Gecontroleerd:	T. Asbreuk
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2021 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
2	Huidige situatie en ontwikkeling.....	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	6
3	Natuurwetgeving en -beleid.....	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Bescherming van soorten	10
3.3	Bescherming van gebieden.....	10
3.4	Bescherming van houtopstanden.....	11
3.5	Natuurnetwerk Nederland	12
4	Methode.....	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Bureauonderzoek	14
4.3	Terreinbezoek.....	14
5	Beschermde soorten	15
5.1	Inleiding	15
5.2	Planten.....	15
5.3	Zoogdieren.....	15
5.3.1	Vleermuizen	15
5.3.2	Overige zoogdieren.....	18
5.4	Vogels	20
5.5	Reptielen.....	22
5.6	Amfibieën	23
5.7	Vissen.....	24
5.8	Ongewervelden	24
6	Conclusie	25
6.1	Beschermde soorten.....	25
6.1.1	Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt	25
6.1.2	Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt	25
6.1.3	Broedvogels	25
6.1.4	Algemene zorgplicht	26
6.1.5	Zorgplicht winterbiotoop amfibieën.....	26
6.2	Bescherming gebieden	26
6.3	Bescherming houtopstanden	26

6.4	Natuurnetwerk Nederland	26
6.5	Uitvoerbaarheid van de plannen	27
6.6	Geldigheid rapportage.....	27
7	Op weg naar 100% natuurinclusief ontwikkelen, inrichten en beheren	28
	Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving.....	30

1 Inleiding

De gemeente Hengelo is voornemens om een nieuwe woonwijk te realiseren aan de noordzijde van Hengelo.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de noordkant van Hengelo (provincie Overijssel) en ligt grofweg tussen de straten Dalmedenweg, Katerveer, Hollands Diep en Bornsedijk (Afbeelding 1, Afbeelding 2 en Afbeelding 3). Het erf aan de Dalmedenweg 21 behoort niet tot het plangebied. Door het plangebied lopen de Slangenbeek en de Dalbeek. Langs de beken ligt agrarisch grasland. Het plangebied is op basis van de huidige en toekomstige inrichting te verdelen in een westelijk en een oostelijk deel.

Het westelijke deel bestaat voornamelijk uit een agrarisch perceel, waar het afgelopen jaar maïs op heeft gestaan. In en om het perceel staan enkele singels, bestaand uit soorten als es, zwarte els, bos- en schietwilg, hazelaar en zomereik. Daarnaast staat ten zuiden van Dalmedenweg 21 opslag in de vorm van met name wilgen. In de houtwal ten westen van de Katerveer hangt een steenuilkast in een boom.

Aan de oostelijke zijde van het plangebied ligt reeds ingerichte natte natuur, waarin ook enkele houtwallen aanwezig zijn met vergelijkbare soorten als hierboven genoemd. Aan de noordkant ligt een hondenrenveld. Er hangt een torenvalkenkast en staat een paal voor ooievaars.

Het terrein was ten tijde van het veldbezoek bijzonder nat. Het water in de beken stond hoog, in het maïsland stonden diepe sporen van een tractor en bomen in sommige singels stonden in het water. Er zijn in het plangebied geen poelen aanwezig. Verlichting is beperkt en afkomstig vanaf de wegen en de woningen buiten het plangebied.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Afbeelding 4 toont de voorgenomen ontwikkeling. De gemeente Hengelo is voornemens om het westelijke deel van het plangebied om te vormen tot woonwijk. Ten behoeve van de aanleg van de woonwijk worden enkele singels gekapt. Op andere plekken wordt nieuwe beplanting aangelegd. In het oostelijke deel blijven de huidige natuurwaarden behouden en worden deze versterkt door de aanleg van extra singels. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd aan watergangen, er is een waterhuishoudkundig plan gemaakt en die werkzaamheden zijn reeds uitgevoerd. Enige dat nog rest is het aanleggen van drainage vanaf de toekomstige kavels richting de bestaande watergangen. Er vindt geen wijziging in de waterstand van de moerasachtige zone (oostelijke deel van het plangebied) plaats.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. Er wordt gekoerst op vaststelling in de raad op 12 januari 2022.

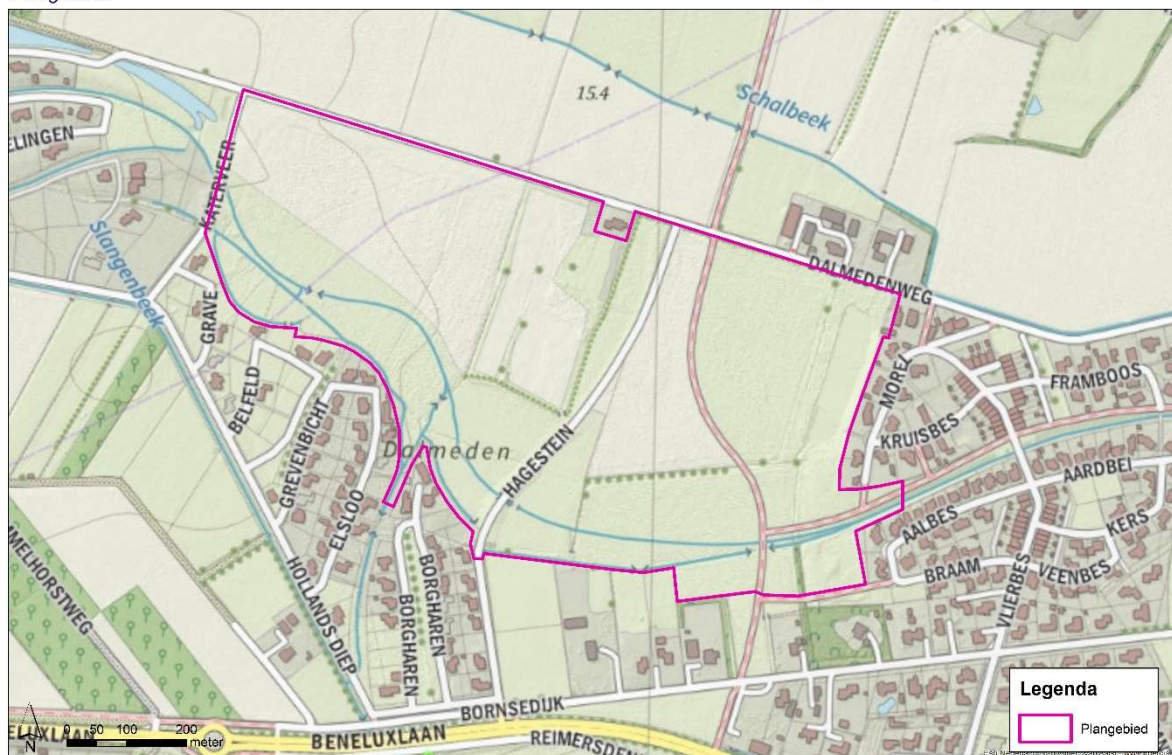
Meander Noord te Hengelo

Plangebied

Ecoloog: M. Hoofd

Projectnummer: 202642

Datum: 5-11-2021

Afbeelding 1. Ligging plangebied (ESRI, 2021).

Meander Noord te Hengelo

Plangebied

Ecoloog: M. Hoofd

Projectnummer: 202642

Datum: 5-11-2021

Afbeelding 2. Luchtfoto plangebied (ESRI, 2021).

Afbeelding 3. Impressie plangebied, situatie op 4 november 2021. Op de bovenste zes foto's staan locaties waar beoogde kavels komen. Op de onderste twee foto's staat het uitzicht over het oostelijke deel van het terrein, waar geen kavels zijn voorzien.

Afbeelding 4. Stedenbouwkundige verkaveling, Dalmeden, Meander Noord, mei 2021 (Gemeente Hengelo, 2021).

3 Natuurwetgeving en -beleid

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer sprake is of kan zijn van een overtreding, dan dient er onderzocht te worden of een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De Wet natuurbescherming is een nationale wet. Indien negatieve effecten worden verwacht door activiteiten of ontwikkelingen is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

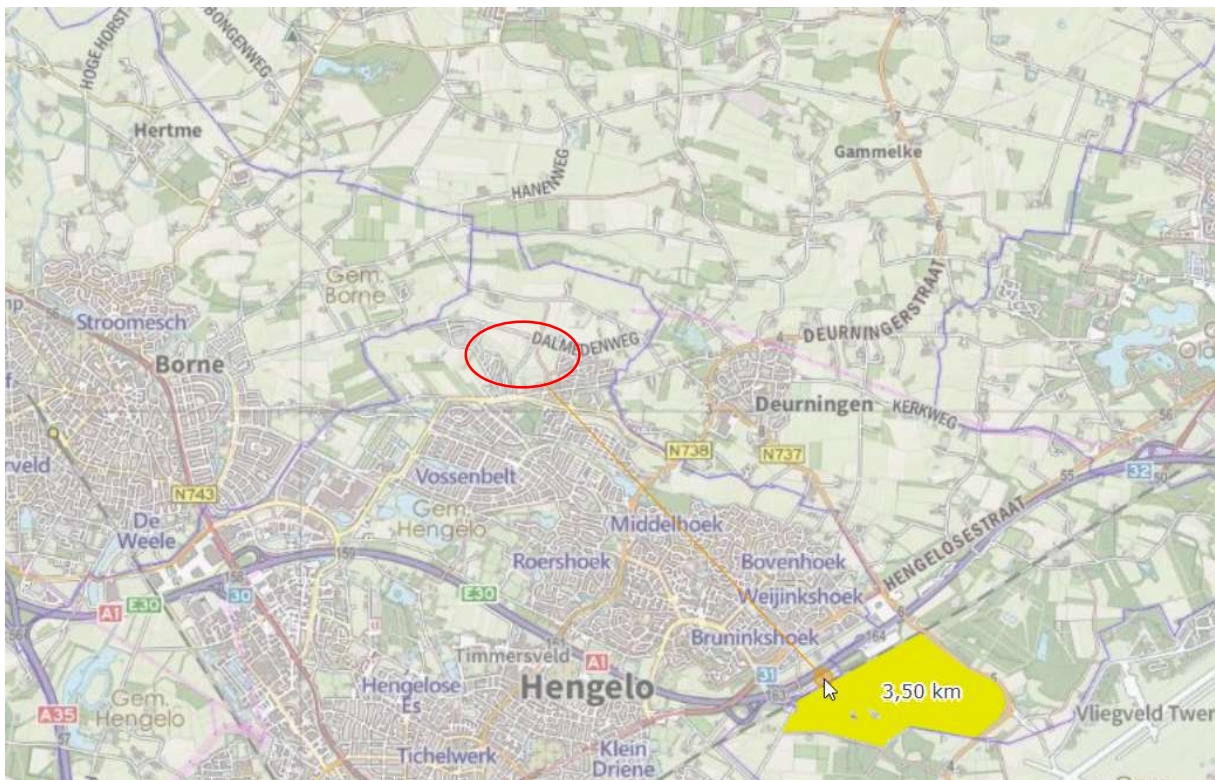
Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 3,5 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied genaamd Lonnekermeer (Provincie Overijssel, 2021a) (Afbeelding 5). De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Momenteel zijn alle tijdelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld sloop- en renovatie- en bouwwerkzaamheden) vergunningsvrij en hoeft hier geen stikstofberekening voor te worden opgesteld. Permanente veranderingen (bijvoorbeeld door gewijzigde stikstofuitstoot door bewoning) zijn niet vergunningsvrij. Een stikstofberekening volgens de meest recente versie van AERIUS is noodzakelijk.

Afbeelding 5. Ligging plangebied (in rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied Lonnekermeer, dat op circa 3,5 km afstand ligt (Provincie Overijssel, 2021a).

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Er worden binnen het plangebied bomen gekapt. Het plangebied ligt echter binnen de begrenzing van de bebouwde kom zoals de gemeente Hengelo deze heeft vastgesteld ten behoeve van de Wet natuurbescherming. (Gemeente Hengelo, 2018). Dit betekent dat toetsing van de kap aan de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden, niet van toepassing is. Er kunnen wel gemeentelijke regels gelden. Die zijn opgenomen in de bomenverordening. Een toetsing aan de gemeentelijke regels maakt geen onderdeel uit van deze quickscan.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

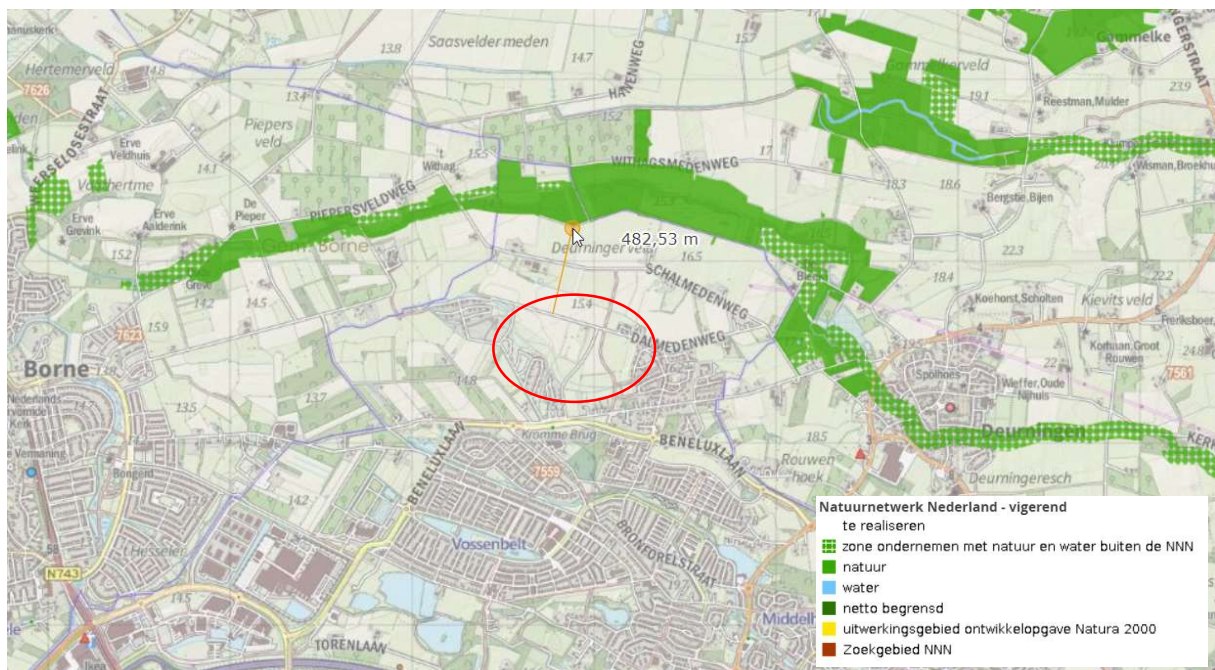
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere

benaming. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Een toetsing aan het natuurbeleid is alleen noodzakelijk als de ontwikkeling in strijd is met het bestemmingsplan. Daarnaast moet het plangebied in het NNN of een andere door de provincie beschermde natuurzone liggen. In een aantal provincies kent het natuurbeleid externe werking. Dit betekent dat in die provincie bij een ontwikkeling waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is altijd een toetsing aan het natuurbeleid moet worden uitgevoerd.

Gevolgen plangebied

De ontwikkeling is in strijd met het bestaande bestemmingsplan, maar het plangebied ligt niet binnen het NNN of de 'Zone ondernemen met natuur en water buiten de NNN' (Afbeelding 6) (Provincie Overijssel, 2021a). Het NNN en deze Zone kennen in de provincie Overijssel ook geen externe werking. Een toetsing aan het natuurbeleid is daarom niet noodzakelijk.

Afbeelding 6. Ligging plangebied (in rode cirkel) ten opzichte van het NNN, dat op een afstand van circa 500 meter ligt (Provincie Overijssel, 2021a).

4 Methode

4.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna);
- de flora- en faunadatabase van Eelerwoude is eveneens geraadpleegd. Eelerwoude heeft meerder onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd, onder andere in het kader van de bestemmingsplanwijzigingen Broek Noord en Broek Oost die eveneens aan de noordzijde van Hengelo liggen. De data van alle onderzoeken is opgeslagen in deze database.

4.3 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door M. Hoofd uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader), bijgestaan door R. van Beilen, stagiaire bij Eelerwoude. Het veldbezoek is uitgevoerd op 4 november 2021 bij 6°C, mistig weer en windkracht 2 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5 Beschermde soorten

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht, waardoor geen sprake is van negatieve effecten op beschermde planten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen ontbreken derhalve. Er zijn wel bomen aanwezig waar vleermuizen van gebruik kunnen maken als verblijfplaats. Deze zijn op onderstaande afbeelding gemarkeerd. De bomen waarin geen vleermuizen worden verwacht hebben geen zichtbare holtes en/of zijn van relatief klein formaat.

Meander Noord te Hengelo

Plangebied

Eelerwoude

Ecoloog: M. Hoofd

Projectnummer: 202642

Datum: 5-11-2021

Afbeelding 7. In oranje zijn de bomen weergegeven die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In rood zijn de bomen weergegeven waarin geen verblijfplaatsen van vleermuizen worden verwacht. De twee singels die met de blauwe pijlen worden aangewezen dienen onderzocht te worden op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebieden

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen foerageren meestal in de dekking van beplanting. De hoeveelheid beplanting is vrij beperkt en het terrein is vrij open. Daarentegen is het wel vrij nat, dit zorgt doorgaans voor hogere aantallen insecten.

Vliegroutes

Vliegroutes zijn routes die vleermuizen gebruiken om langsheen te vliegen, bijvoorbeeld vanuit de verblijfplaats richting de foerageergebieden. De singels en opslag kunnen gebruikt worden als vliegroute. Om te bepalen of een vliegroute essentieel is wordt gekeken naar hoe het element (de singel of houtwal) ligt in het landschap en of er alternatieve vliegroutes beschikbaar zijn. De bomen en singels in het oostelijke deel van het terrein zijn veelal 'doodlopend' of liggen 'los' in het landschap, ze staan niet in verbinding met andere elementen die als vliegroute kunnen dienen. Alleen de eiken langs de Dalmedenweg maken mogelijk deel uit van een essentiële vliegroute. Aan de westelijke zijde van het plangebied liggen ten zuidwesten van de Dalmedenweg 21 enkele singels en staat opslag. Deze bomen kunnen onderdeel zijn van een vliegroute vanuit de bestaande woningen in Dalmeden richting de Dalmedenweg en verder het buitengebied in. Deze vliegroute wordt niet als essentieel aangemerkt. Als alternatief kan langs de rand van de huidige bebouwde kom en langs de beken richting het buitengebied worden gevlogen. In de nieuwe situatie kunnen de woningen in de woonwijk worden gebruikt als vliegroute.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven (zie ook kader - Foerageergebieden en vliegroutes).

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn bomen aanwezig die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. Een deel van deze bomen wordt gekapt. Het vernielen van verblijfplaatsen en het verstoren van vleermuizen is ontheffingsplichtig. Daarnaast kan verstoring door licht en geluid tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of de bomen worden gebruikt als verblijfplaats. De drie te onderzoeken singels worden in Afbeelding 7 aangewezen.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Foerageergebieden

Het plangebied is door de openheid matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de aanleg van de woonwijk verdwijnen enkele singels en opslag. Er wordt daarentegen ook nieuwe beplanting aangelegd en op de kavels is ruimte voor tuinen. De ontwikkeling zal daarom positieve effecten hebben op het foerageergebied van de meest algemene vleermuissoorten. Enkele schaarsere soorten zijn wel lichtschuw, daarvoor (ondanks dat in het oostelijke deel extra groen wordt aangelegd) foerageergebied verloren. In het buitengebied zijn voor deze soorten wel voldoende alternatieven. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt daarom niet noodzakelijk geacht. Negatieve effecten op lichtschuwe soorten dienen vanuit de zorgplicht wel zo veel mogelijk beperkt te worden, in het Kader – Verlichting worden enkel voorbeelden van mogelijke maatregelen beschreven.

Vliegroutes

Er worden geen bomen gekapt die onderdeel zijn van een essentiële vliegroute. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag zijn niet van toepassing.

Conclusie: Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk voor de drie singels die in Afbeelding 7 worden aangewezen.

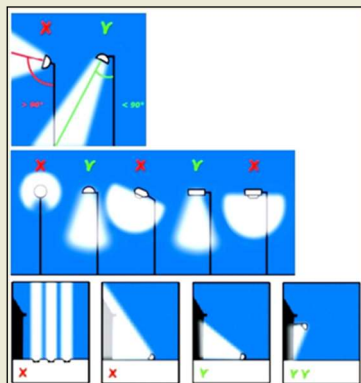
Kader – Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals de watervleermuis, en er zijn soorten die (in beperkte mate) rond lantaarnpalen jagen, zoals de rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Er dient te allen tijde rekening gehouden te worden met verlichting, door verlichting tot een minimum te beperken en directe belichting van de omgeving en onverlichte gebiedsdelen te voorkomen. Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;
- verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);
- verlaag de hoogte van de lichtmasten zodat boomkronen onverlicht blijven;
- beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur;
- geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.

Hieronder staan enkele voorbeelden om lichtverstrooiing te voorkomen.

5.3.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen, literatuurgegevens en expertise zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied aanwezig of te verwachten: ree, haas, konijn, vos en diverse algemene muizen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied en als migratieroute.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Egel, bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter

Egel, bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter kunnen van het plangebied gebruik maken als foerageergebied en verblijfplaats. Met name de begroeiing onder de singels en opslag is daarvoor van belang.

Eekhoorn

Eekhoorn kan gebruik maken van de bomen als foerageergebied. Er was op het moment van het veldbezoek reeds voldoende blad van de bomen gevallen om te kunnen beoordelen of verblijfplaatsen van eekhoorn aanwezig zijn, deze zijn niet aangetroffen.

Veldspitsmuis

Een andere zwaardere beschermde soort die mogelijk in het plangebied voorkomt is de veldspitsmuis. Kleinschalig cultuurlandschap met overgangsvegetaties en lintvormige landschapselementen zijn in het plangebied aanwezig en vormen geschikt leefgebied. Deze zeldzame insecteneter komt in Nederland op twee plekken voor, namelijk in Zuidoost-Drenthe/Noordoost-Overijssel/Twente en in Zeeuws-Vlaanderen. De grens van de populatie ligt ongeveer op hoogte van het plangebied (Snaak, 2008). Om deze reden is al eerder onderzoek gedaan naar het voorkomen van veldspitsmuis op korte afstand (ruim 1 km) van het huidige plangebied (Eelerwoude 2005 en 2018). Bij deze onderzoeken zijn er geen veldspitsmuizen aangetroffen. Ook uit NDFF en braakballenonderzoek (Zoogdierverseniging, 2021) zijn geen aanwijzingen gekomen dat de soort in het plangebied voor zou kunnen komen. Tijdens het life-trap onderzoek in Dalmeden in 2005 zijn ook geen veldspitsmuizen gevangen (BRO Vught, 2006).

Waterspitsmuis

Waarnemingen van waterspitsmuis zijn schaars. Binnen een straal van 4 km van het plangebied is in de afgelopen 30 jaar één waarneming van waterspitsmuis gedaan. Dat was op een afstand van circa 2 km van het plangebied. Het natte kruidenrijke biotoop in met name het oostelijke deel van het terrein vormt wel geschikt leefgebied voor waterspitsmuis. Het landbiotoop van de waterspitsmuis bevindt zich tot 500 meter afstand van het water, mits daar bodem bedekkende vegetatie aanwezig is.

Boommarter

Boommarter komt wel in Overijssel voor, maar waarnemingen beperken zich voornamelijk tot de grotere bosgebieden en landgoederenzones. De dichtstbijzijnde waarnemingen van boommarter zijn op een afstand van ruim 4 km, in de omgeving van Vliegveld Twente.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een afname van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren met het beschermingsregime “andere soorten”, bijvoorbeeld voor ree en haas. Voor enkele andere soorten is juist een toename van leefgebied, doordat zij van de tuinen gebruik kunnen maken als leefgebied. Voor al deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Egel, bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter

Egel, bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter kunnen verblijfplaatsen hebben in de singels en opslag. Voor de kapwerkzaamheden is daarom conform de Brochure Soortenbescherming in Overijssel Bunzing, egel, hermelijn en wezel (Provincie Overijssel, 2021b) een ontheffing nodig.

Waterspitsmuis

In het plangebied is potentieel water- en landbiotoop van de waterspitsmuis vastgesteld. De ontwikkelingen kunnen negatieve effecten hebben op het landbiotoop. Nader onderzoek naar waterspitsmuis wordt noodzakelijk geacht.

Eekhoorn, veldspitsmuis en boomarter

Nesten van eekhoorn zijn niet aangetroffen. Veldspitsmuis wordt op basis van verspreidingsgegevens en eerdere onderzoeken in de omgeving van het plangebied niet verwacht. Boomarter wordt op basis van het biotoop niet verwacht.

Conclusie: voor egel, wezel, bunzing en hermelijn is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen. Voor waterspitsmuis en steenarter is nader onderzoek noodzakelijk.

5.4 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels.

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen. Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving vallen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Jaarrond beschermde nesten

Nestplaatsen

Steenuil

In de houtwal ten westen van de Katenvoor, net buiten het plangebied, is een nestkast van steenuil vastgesteld. Er zijn tijdens het veldbezoek geen steenuilen of sporen daarvan aangetroffen. Het is niet duidelijk of deze kast bezet is (geweest). De gemeente heeft nog twee locaties ten westen (250 m van plangebied) en ten noorden (500 m van plangebied) aangegeven waar steenuilkasten zijn geplaatst. Deze locaties zijn tijdens het veldbezoek niet onderzocht. Op basis van verspreidingsgegevens blijken buiten het plangebied diverse territoria van steenuil te liggen.

Kerkuil

Kerkuil komt ten noorden van Hengelo voor, maar is lokaal minder algemeen dan de steenuil. Potentiële verblijfplaatsen zijn in het plangebied niet aangetroffen maar kunnen wel op korte afstand aanwezig zijn in kasten of in schuren.

Ransuil

Op de grens met de woning aan Dalmedenweg 21 staan coniferen. Deze kunnen als rustplaats van ransuil worden gebruikt.

Torenvalk

In het noordwestelijke deel van het plangebied hangt een nestkast voor torenvalk. Op basis van de poepsporen op de voorste rand van de kast lijkt deze kast in het verleden bezet te zijn geweest. Torenvalk is postend waargenomen in het plangebied.

Overige soorten

In het plangebied staat ook een ooievaarspaal. Daarop was geen nest gebouwd. Er zijn geen andere potentiële nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten gevonden.

Foerageergebieden

Het plangebied kan een functie hebben als foerageergebied voor soorten als steenuil, torenvalk, kerkuil en buizerd.

Steenuil

Ten noorden van Hengelo zijn relatief hoge aantallen steenuilen aanwezig, doordat veel nestvoorzieningen zijn in de vorm van steenuilkasten. Ook op erven zijn soms mogelijkheden in schuren. Het plangebied vormt geen optimaal foerageergebied, maar kan door de grootte desondanks wel een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied. Vanuit NDFF zijn er aanwijzingen dat mogelijk een aantal territoria aanwezig zijn binnen een straal van 500 meter van het plangebied.

Kerkuil

Voor kerkuil geldt hetzelfde als voor steenuil, ook deze soort komt ten noorden van Hengelo voor. Ook voor kerkuil vormt het plangebied geen optimaal biotoop, maar kan het wel een essentieel onderdeel van het leefgebied vormen.

Overige soorten

Soorten als torenvalk en buizerd kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Deze soorten hebben een groot territorium, bebouwing van het plangebied kan een afname van foerageergebied tot gevolg hebben, maar dit zal geen negatieve effecten op nesten hebben. Er is in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Soorten als blauwe reiger en spreeuw kunnen van het plangebied gebruik maken als foerageergebied. Nesten van soorten met jaarrond beschermde functionele leefomgeving zijn naar verwachting slechts in beperkte mate aanwezig. Veel van de soorten zijn holenbroeders en in het plangebied zijn slechts op enkele plekken oude bomen aanwezig waarin holtes zitten. Het grasland en maïsland vormen geen geschikte nestlocaties voor weidevogels, omdat dit soort gronden te vaak en te vroeg bewerkt worden.

Overige (broed)vogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruikmaken van het plangebied; houtduif, merel, roodborst, pimpelmees, koolmees en staartmees.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Steenuil en kerkuil

Het plangebied kan een essentieel onderdeel uitmaken van het foerageergebied van kerkuil en steenuil. Daarnaast kan de ontwikkeling verstoring (door licht en geluid) van dichtbijgelegen nestlocaties tot gevolg hebben. Nader onderzoek naar kerkuil en steenuil is noodzakelijk.

Ransuil

De coniferen op de grens van het plangebied en de Dalmedenweg 21 kunnen als rustplaats worden gebruikt door ransuil. Door de aanleg van de woonwijk kan verstoring van ransuil plaatsvinden. Nader onderzoek naar ransuil is noodzakelijk.

Torenvalk

De nestkast van torenvalk bevindt zich op een afstand van circa 125 meter van het dichtstbijzijnde bouwkegel. Van torenvalken is bekend dat zij nestkasten mijden die dichtbij (<50-100 afstand) wandelpaden liggen (Krijtsweld et. al., 2008). De bouwwerkzaamheden gaan een veel grotere verstoring geven en kunnen daardoor negatieve effecten hebben op torenvalk. Nader onderzoek naar torenvalk is noodzakelijk om te bepalen of de nestkast de afgelopen jaren bezet is geweest.

Overige soorten

Van andere soorten met jaarrond beschermde nesten is geen essentieel leefgebied aanwezig en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Het plangebied kan worden gebruikt als leefgebied van spreeuw en blauwe reiger. Nesten van soorten met beschermde functionele leefomgeving worden maar in beperkte mate verwacht. Bij de ontwikkeling worden enkele houtwallen en struweel verwijderd, maar op andere plaatsen extra aangebracht. Daarnaast zal in de tuinen leefgebied ontstaan. Netto zal er door de ontwikkeling een toename van geschikt leefgebied van soorten met jaarrond beschermde functionele leefomgeving zijn.

Overige (broed)vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met deze verbodsbepaling. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort.

Conclusie: nader onderzoek naar steenuil, kerkuil en ransuil is noodzakelijk. Verder dient bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

ontwikkelde waterlopen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

Op basis van de aanwezige biotoop en verspreidingsgegevens kunnen beschermde reptielen worden uitgesloten. Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor reptielen niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.6 Amfibieën

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop en waterbiotoop.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Heikikker

Op een afstand van circa 500 meter ten zuidoosten van het plangebied zijn in 2005 heikkikkers aangetroffen (BRO Vught, 2006). Recente waarnemingen ontbreken zowel op deze plek als in het plangebied. Het plangebied betreft mogelijk compensatiegebied voor de heikikker.

Kamsalamander

De dichtstbijzijnde poelen liggen op een afstand van circa 150 m afstand van het plangebied. Het plangebied is op een aantal plekken in potentie wel geschikt als landhabitat (de plekken waar veel strooisel en begroeiing aanwezig is), maar gezien de afstand betreft het geen essentieel leefgebied. De dichtstbijzijnde waarnemingen van kamsalamander zijn op een afstand van 4,5 km, uit de omgeving van Vliegveld Twente. Vanuit de zorgplicht wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan de singels en opslag uit te voeren buiten de kwetsbare winterperiode.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep leidt naar verwachting tot een toename van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. De oppervlakte houtwal blijft netto ongeveer gelijk of neemt toe, waardoor geen netto afname van biotoop is. Het grasland en maïsland vormen nu geen geschikt biotoop, maar die tuinen die ervoor in de plaats komen bieden wel mogelijkheden voor soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld. Mogelijk negatieve effecten zijn vooral tijdelijk.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Heikikker

In 2005 zijn op een afstand van 500 meter van het plangebied heikkikkers aangetroffen. Er zijn geen recente aanwijzingen gevonden voor de mogelijk aanwezigheid van heikikker in of nabij het plangebied. Het oostelijke deel van het plangebied is mogelijk wel ingericht als compensatie voor deze soort vanuit een ontheffing Flora- en Faunawet (Wageningen University & Research, 2021). Aan het oostelijke deel van het plangebied vinden geen werkzaamheden plaats, maar er vinden wel werkzaamheden plaats in het potentiële landhabitat. Ook vergroot de aanleg van een woonwijk de kans op verkeersslachtoffers, als de heikikker aanwezig zou blijken.

Kamsalamander

Er zijn geen verspreidingsgegevens van kamsalamander in de directe omgeving, maar poelen buiten het plangebied vormen wel potentieel waterhabitat. De singels en opslag in het plangebied vormen geschikt landhabitat. Zekerheidshalve wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan de singels en opslag uit te voeren buiten de kwetsbare winterperiode.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk. Vanuit de zorgplicht wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan de singels en opslag uit te voeren buiten de kwetsbare winterperiode.

5.7 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied liggen en enkele watergangen en in het oostelijke deel van het plangebied is een moerasachtig biotoop aanwezig. Beschermde vissoorten worden hierin niet verwacht. In verspreidingsgegevens zijn ook geen aanwijzingen gevonden van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde vissoorten in of nabij het plangebied.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissoorten worden in het plangebied niet verwacht. Nader onderzoek naar vissen is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.8 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Er zijn waardplanten (boswilgen) aangetroffen voor de grote weerschijnvlinder. Overige beschermde ongewervelden worden door het ontbreken van geschikt leefgebied en de afwezigheid van waardplanten niet verwacht. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn waardplanten (boswilgen) van grote weerschijnvlinder aangetroffen. Geadviseerd wordt in de inrichting boswilgen op te nemen om de eventuele effecten op grote weerschijnvlinders weg te nemen. In het plangebied worden geen andere beschermde ongewervelden verwacht. Mits enkele boswilgen worden opgenomen in het inrichtingsplan is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is dan voor ongewervelden niet aan de orde. Indien het opnemen van boswilgen in het inrichtingsplan niet mogelijk is dient nader onderzoek naar het voorkomen van de grote weerschijnvlinder te worden uitgevoerd.

Conclusie: in het inrichtingsplan dienen enkele boswilgen te worden opgenomen ten behoeve van grote weerschijnvlinder. Indien dit niet mogelijk is dan is nader onderzoek en/of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

6 Conclusie

6.1 Beschermde soorten

6.1.1 Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting voor enkele soorten leiden tot een verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als ree en haas. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke, en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor andere soorten, zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker wordt een positief effect verwacht doordat grasland en maïsland wordt omgevormd tot woonwijk.

6.1.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Tabel 1: Overzicht van soorten waarvoor nader onderzoek en/of een ontheffing nodig is.

Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Nader onderzoek nodig?	Ontheffing nodig?
Egel, wezel, hermelijn, bunzing	Potentiële verblijfplaatsen	Vernielen van verblijfplaatsen en verstoren van dieren	Nee	Ja
Steenmarter	Potentiële verblijfplaatsen	Vernielen van verblijfplaatsen en verstoren van dieren	Ja	Afhankelijk van de onderzoeksresultaten
Waterspitsmuis	Potentiële verblijfplaatsen en leefgebied	Verkeersslachtoffer en vernielen van verblijfplaatsen	Ja	Afhankelijk van de onderzoeksresultaten
Heikikker	Potentiële verblijfplaatsen en leefgebied	Verkeersslachtoffer en vernielen van verblijfplaatsen	Ja	Afhankelijk van de onderzoeksresultaten
Vleermuizen	Potentiële verblijfplaatsen	Vernielen van verblijfplaatsen en verstoren van dieren	Ja	Afhankelijk van de onderzoeksresultaten
Steenuil, kerkuil, ransuil	Onderdeel leefgebied	Verstoring en negatief effect op leefgebied zodat nestlocatie minder geschikt wordt	Ja	Afhankelijk van de onderzoeksresultaten
Torenvalk	Nestlocatie	Verstoring van nestlocatie	Ja	Afhankelijk van de onderzoeksresultaten
Grote weerschijnvlinder	Voortplantingsplaats, leefgebied	Vernielen van voortplantingsplaats	Nee, mits	Nee, mits het plangebied geschikt blijft voor de grote weerschijnvlinder

6.1.3 Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten

van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren.

6.1.4 Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermden soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

6.1.5 Zorgplicht winterbiotoop amfibieën

Vanuit de zorgplicht wordt geadviseerd om de werkzaamheden aan de singels en opslag uit te voeren buiten de kwetsbare winterperiode.

6.2 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Momenteel zijn alle tijdelijke werkzaamheden (bijvoorbeeld sloop- en renovatie- en bouwwerkzaamheden) vergunningsvrij en hoeft hier geen stikstofberekening voor te worden opgesteld. Permanente veranderingen (bijvoorbeeld door gewijzigde stikstofuitstoot door bewoning) zijn niet vergunningsvrij. Een stikstofberekening volgens de meest recente versie van AERIUS is noodzakelijk.

6.3 Bescherming houtopstanden

Er worden binnen het plangebied bomen gekapt. Het plangebied ligt echter binnen de begrenzing van de bebouwde kom zoals de gemeente Hengelo deze heeft vastgesteld ten behoeve van de Wet natuurbescherming. (Gemeente Hengelo, 2018). Dit betekent dat toetsing van de kap aan de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden, niet van toepassing is. Er kunnen wel gemeentelijke regels gelden. Die zijn opgenomen in de bomenverordening. Een toetsing aan de gemeentelijke regels maakt geen onderdeel uit van deze quickscan.

6.4 Natuurnetwerk Nederland

De ontwikkeling is in strijd met het bestaande bestemmingsplan, maar het plangebied ligt niet binnen het NNN of de ‘Zone ondernemen met natuur en water buiten de NNN. Het NNN en deze Zone kennen in de provincie Overijssel ook geen externe werking. Een toetsing aan het natuurbeleid is daarom niet noodzakelijk.

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

6.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Op basis van de huidige uitgangspunten is een ontheffing noodzakelijk voor egel, wezel, bunzing en hermelijn. Afhankelijk van de resultaten van het nader onderzoek is voor mogelijk meer soorten ontheffing nodig. Doorgaans worden aangevraagde ontheffingen verleend, mits er voldoende mitigatie en compensatie plaatsvindt. Een alternatief is om de huidige beplanting op te nemen in het ontwerp. Dan is voor minder soorten ontheffing en/of nader onderzoek nodig.

6.6 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

7 Op weg naar 100% natuurinclusief ontwikkelen, inrichten en beheren

Als Eelerwoude dagen wij onze opdrachtgevers uit natuurinclusief te ontwikkelen, in te richten en te beheren. Én daarmee samen maximaal impact te maken. Zo werken we samen aan een gezonde toekomst van huidige en toekomstige generaties.

Vanuit deze ambitie geven wij u het volgende advies mee:

Voor een goede natuurinclusieve inrichting zijn de volgende punten essentieel:

- Werk met gebiedseigen bomen en struiken.
- Probeer toekomstig groen met de houtsingels, watergangen en bermen buiten het plangebied te verbinden.

Vervolgens is ecologisch beheer van dit groen noodzakelijk om de potenties van dit gebied tot zijn recht te laten komen.

100% natuurinclusieve leefomgeving. Daar gaan we samen voor!

Literatuurlijst

- BRO Vught (2006). Natuuronderzoek in 7 gebieden in het buitengebied van de gemeente Hengelo. Definitief. Datum: 25-01-2006.
- Eelerwoude (2005). Flora- en faunaonderzoek Brouwertsweg en omgeving, gemeente Hengelo.
- Eelerwoude (2018). Nader onderzoek veldspitsmuis, Broek Oost, Hengelo. Projectnummer: 8927. Datum: 20-08-2018.
- ESRI Nederland (2021). <https://www.esri.nl/nl-nl/home>.
- Gemeente Hengelo (2018). Bomenverordening 2018. Geraadpleegd op 04-11-2021 via <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2018-245022.html?zoekcriteria=%3fzkt%3dUitgebreid%26pst%3dGemeentebld%26vrt%3dbomen%26zkd%3dlnDeGeheleText%26dpr%3dAfgelopenMaand%26spd%3d20181203%26epd%3d20181203%26sdt%3dDatumPublicatie%26org%3dHengelo%26orgt%3dgemeente%26ap%3d%26pnr%3d1%26rpp%3d10&resultIndex=2&sorttype=1&sortorder=4>
- Gemeente Hengelo (2021). Stedenbouwkundige verkaveling, Dalmeden, Meander Noord, mei 2021. Team Stedenbouw, Gemeente Hengelo.
- Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. en Van der Winden, J.. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Datum 23-12-2008.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF (2021). Nederlandse Databank Flora en Fauna. <https://www.ndff.nl/>
- Provincie Overijssel (2021a). Atlas van Overijssel. <https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>. Datum van raadplegen: 27-10-2027.
- Provincie Overijssel (2021b). Brochure Soortenbescherming in Overijssel Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Datum: februari 2021.
- Wageningen University & Research (2021). Datum van raadplegen: 15-11-2021. https://www.natuurgegevens.nl/sites/default/files/VerschenenRapportages/HD_derogations2007_2008_NL.xml.
- Zoogdiervereniging (2021). www.muizenpluizen.nl. Datum van raadplegen: 05-11-2021.

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- een ontheffing is verkregen.

³ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*). Zie kader – Opzettelijkheid.

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant....”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door plaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriële Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief >

www.eelerwoude.nl